

Naročnina ena mesecno 25 Din
za tuzemstvo 40 DinUredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telef.
št. 440
Delje: Kocanova ulica 2. Telefon
št. 190.Rekopisti se ne vračajo.
— Oglasi po urilu. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištev: Ljubljana, Probovna
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126Inseratni oddelček: Ljubljana, Probovna
ulica 4. Telefon št. 2492Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 455Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190Računi pri pošti št. 46. uvedli: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha št. 78.180;
Wien št. 105.241

Ljubljana, 26. januarja.

Po novinarski dolžnosti smo zadnje dni beležili vesti o namerah, ki so bile v zvezi z likvidacijo strankarskih organizacij v državi. Ne samo nam, tudi neposredno prizadetim je bilo n. pr. znano, da se v vladi resno pretresa vprašanje razpusta raznih formalno nepolitičnih plemenskih in verskih organizacij. Po naših informacijah je šlo tu predvsem za Hrvatskega Sokola in Orlovsko zvezo.

Kakor je čitateljem znano, je šele v četrtek padla definitivna odločitev notranjega ministra za naredbo, ki pravi, da se gospodarska, humanitarna kulturna, prosvetna in vitezka društva, ki imajo sicer plemenski ali verski naziv, ne smejo razpustiti, če ni dokazano, da se bavijo s političnimi posli. Mi smo v "Jutru", preden je ta naredba izšla, zavzeli isto stališče. S skrajno rezervo, ki je v danih prilikah neobhodna, smo izrazili svoje pomisleke proti razpuščanju nepolitičnih organizacij, povdarjajoč, da zakon o zaščiti države razpusta takih organizacij direktno ne predpisuje. Pripuščajoč možnost diskusije smo opozorili, kako težko je prosvetne in druge organizacije četudi so plemenskega ali verskega značaja, proglašiti za politične. In ko smo v nekem zagrebškem listu čitali obsežen seznam klerikalnih gospodarskih prosvetnih in socialnih institucij, čes da te institucije tvorijo prav za prav SLS, smo ponovno podčrtali potrebo, da se čl. 3. zakona o zaščiti države striktno interpretira, in povdarjali smo, da tudi pri klerikalnih organizacijah, ki niso formalno strankarsko politične, socialni, kulturni ali gospodarski momenti daleko prevladujejo. Nič nas niso pri tem motile ponovne izjave bivših klerikalnih voditeljev, da je SLS gospodarsko, kulturno in politično enoten corpus.

Korektnosti in lojalnosti se ni moglo nihče oboje in če pomislimo, kaj bi se zgodilo z naprednimi, jugoslovenskimi organizacijami, ako bi se bi' po nesreči etabriral v naši državi plemenski in povrh še klerikalni režim, smemo mirne duše reči, da smo v teh resnih časih pokazali i dovolj razumevanja i dovolj objektivnosti napram bivšim političnim nasprotnikom.

"Slovenec" pa očividno meni, da so se vrnil časi iz l. 1914, ko je SLS etabrirala v svojem tajništvu prostovoljno črnožolto špijažno pisarno proti jugoslovenskim nacionalistom in ko je pod geslom "Vse za vero, dom cesarja" klerikalno časopisje v Sloveniji po svojih špijskih vohalov in javnih lokalih po onih Slovencih in po listih, ki "hočejo zvesti slovenski narod od tujiti svoji Veri in Avstriji". Včerajšnji "Slovenec" se je takoj opotekel v vlogi iz l. 1914. Denuncira poveljalno, anonimno in brez konkretnih faktov. Poziva državne oblasti, naj se "hujšajoče in provokatorično pisanje bivše opozicije, ki ima namen vnesti v javnost razburjenje in razpoloženje proti vladi in njenim intencijam, popolnoma onemogoči kot miru, red in državi škodljiva in prikrita agitacija proti sedanjemu stanju."

To so besede, ki smo jih že čuli in čitali. To je odmev iz nedavnih let koncept iz najtragičnejše dobe našega naroda! "Slovenec" pa pozablja pri tem, da je med l. 1914. in l. 1929. veljanska razlika. Jugoslovenski nacionalisti so sicer ostali v Sloveniji istega neomajnega prepričanja, istega programa, kakor ga je slovensko proglasil kralj Aleksander, bistvena razlika med l. 1914. in l. 1929. je pa za denunciacije. Avstrija je za svoje črnožolte cilje nujno potrebovala tudi med Slovenci ovaduhe. Jugoslavija pa danes takih elementov ne potrebuje in jih tudi odklanja. Kralj Aleksander je baš te dni v svojem razgovoru z angleškim dopisnikom Reuterjeve agencije dejal: "Predvsem se hočem izogniti elementom brez vrednosti." "Slovenec" bi se lahko spametoval in uvidel, da je tako opasno l. 1929 spuščati se na ista pota kot leta 1914. V interesu nove dobe, a tudi v njegovem lastnem interesu mu nujno svetujemo, da krene z napačne poti.

Vlada je v ostalem uporabila priliko, da z vsjo jasnostjo razdere nade vseh, ki so hoteli tudi v novi dobi igrati staro igro med vladinovi in opozicijo. Zagrebške "Novosti", katerih intimne zveze z odločilnimi faktorji današnje vlade so znane, objavljajo danes izjavo, v kateri se na povsem nedvoumen način poudarja, da današnji režim ni zato tu, da bi favoriziral eno ali drugo stranko, ki si morda domneva, da mu je posebno blizu, temveč, da hoče napraviti konec dosedanjim gonjam in preganjanjem političnih nasprotnikov. Ta izjava bo posebno v Sloveniji, kjer je bil postal partizanski teror neznošen, dobro odzvečena; prepričani smo, da bo vlada narodnega in državnega edinstva vse storila, da osvobodí narod strankarskega terora in strankarskih okovov. Kie je to bolj potrebno nego v Sloveniji? In kie se bodo mogle lepše razvijati sposobnosti našega naroda v smeri velikih načel kraljevega mani-

Viharji in snežni zameti po vsej državi Promet je na mnogih progah prekinjen, na vseh pa zelo oviran — Velike kalamitete v mestih

Beograd, 26. januarja r. Po velikem mrazu in snegu je zavladala nad Beogradom in okolico mrza burja, ki je onemogočila na periferiji vsak promet. V vzhodnih krajih Srbije le bila burja še mnogo močnejša. V okolici Požarevca je sneg zametel vse ceste in železniško progo, tako da je promet silno otežkočen. Iz Zajčara je bilo sporočeno včeraj direktil državnih železnic, da je burja zametla s snegom postaje Obradovo, Siošico in Izvor, zaradi česar so morali ustaviti vsak promet. Na pomoč so bili odposlani pomožni vlaki z delavstvom Silna je bila včeraj burja ob celotnem toku Dunava.

V Beogradu je bilo na poledenih cestah več nezdov. Zaradi močne burje so bile ceste skoro popolnoma prazne. Burja je bila tako silna, da je metala ljudi po tleh in le v dvanaestih primerih morala posredovati rešilna postaja. Na križiščih okoli "Moskve" in gledališča je bila snovi ob 6 burja tako silna, da je bil ta kraj življenjsko nevaren za pešce.

Snovi se bi' ustavili tudi ves rečni promet med Beogradom in Zemunom ter Beogradom in Pančevom, ker so bile ladje na običajno prostem potu preveč ogrožene od plavajočih ledenih plošč. Led se nahaja po vsej Savi do velikega železniškega mostu. Promet s Sabcem je bil ustavljen že pred par dnevi. Ustavitev prometa s Pančevom bo imela za posledico občutno pomanjkanje živil na beogradskem trgu. Zaradi prekinjenega rečneza prometa je železniška uprava povečala število lokalnih vlakov med Beogradom in Zemunom.

Sava je od izliva pa do železniškega mosta skoro popolnoma zamrznila. Na Dunavu je led na obeh straneh tolik, da se more iti skoro do četrtine širine reke. Ob rokavca Dunava tako veliki pri Beogradu in mali pri Borči, sta zamrznila.

Tudi iz lužne Srbije poročajo o silnem mrazu in snežnih zametih. Več vlakov je obtičalo na odprtih progah. V Skoplju in okolici je včeraj nanovo zapadel nad 1 m debel sneg.

Prav tako je nastopil velik mraz v Vojvodini. Tisa je popolnoma zamrznila in prav tako tudi vsi njeni pritoki. Popolnoma je zamrznil veliki kanal kralja Petra, v katerem je ves promet ustavljen.

Včeraj popoldne je nad Novim Sadom divjal strahovit snežen vihar, ki je zavil vse mesto v belo meglo, tako da je bil promet nemogoč bodisi s tramvajem, vozovi ali peš. Proti večeru je nastala taka poledica, da ni mogel nihče na ulico. Zve-

čer je vihar poenolal. K sreči ni povzročil velike škode. Pač pa je nastalo zaradi burje kakih 10 požarov, katerih škoda še ni precenjena. Orkan je hresotil tudi v okolici Novega Sada in celo na sremski in donavski obali do skrajnih ogrankov Fruške gore. Promet je na več krajih zastal.

Zagreb, 26. januarja p. Iz vse države prihajajo vesti o strahovitih snežnih zametih, kakršni letošnjo zimo še niso bili zabeleženi. Po vsej državi sneži že tri dni nepretrgano, tako da je zapadel v nekaterih krajih več metrov visok sneg. Pojavile so se take prometne ovire da železniška uprava le z največjim naporom in požitvalnostjo železniškega osebja vzdržuje promet na glavnih progah. Na manjših progah lokalnega značaja je bil promet večinoma ustavljen.

Beograd, 26. januarja p. Iz notranjosti Srbije poročajo, da je nastopilo lužno vreme. Temperatura je naglo narasla, kar je imelo za posledico, da groze poedinim pokrajinam velike poplave.

Požari v Beogradu

Beograd, 26. januarja n. Včeraj je tekom dneva nastalo v Beogradu na raznih straneh zaradi silnega vetra 11 požarov v dimnikih. Zaradi preciznosti ognjezasceve, ki so bili klicani skoro vsako uro na drug kraj mesta se požar nikjer ni resno razširil, ker so gasilci ognji povsod naglo udušili.

Prometne ovire v Zagrebu

Zagreb, 26. jan. n. Ker je ponoči in danes po dnevi nenadoma zapadel nov sneg, so v mestu nastale zelo velike prometne težave. Mestna občina izda vsak dan okoli 40.000 Din za kidanje snega. Kljub temu pa zastaja promet v vseh ulicah. Periferija mesta je tudi brez tramvajске zveze.

Zastoj na sušaški progi

Sušak, 26. jan. n. Progo Zagreb-Sušak je v pretekli noči zametel sneg. Osebnih in brzovlak, ki so krenili davi iz Zagreba, so obtičali v snegu pri postaji Lič, kjer so morali stati 6 ur, ker niso mogli voziti naprej, šele, ko je bila s pomožnimi lokomotivami proga očiščena, so mogli vlaki nadaljevati svojo pot.

Mala železniška nesreča

Beograd, 26. januarja. Današnji zagrebški brzovlak je dospel z veliko zamudo, ker je pri Batinku pred Zemunom skočilo nekoliko vagonov s tira, radi česar je bil promet vzpostavljen šele popoldne. Sedaj je na progi Beograd-Zagreb zopet reden promet.

Enaka slika tudi po ostali Evropi

Novo zapali sneg je zopet onemogočil promet — Nevarnost plazov v Alpah — Divjačina beži prav v mesta

Gradec, 26. januarja s. V Gradcu in okolici je danes močno snežilo, vse dan brez prestanka. Mesto nudi krasno zimsko sliko, kakršne v Gradcu že dolgo ne pominjajo. Velike množine prašica so povzročile mestni občini nekaj težav pri čiščenju ulic. Že ponoči so povsod marljivo delali, da bi omogočili cestni promet. Skupno je zaposlenih pri čiščenju snega 700 delavcev, 90 parov koni in 15 avtomobilov za odvažanje snega. Osebnih in tovornih promet je bil znatno oviran. Na Gornjem Štajerskem preti velika nevarnost plazov, ker je približno meter visoki nov sneg padel na trši stari sneg in se ni dobro prijel.

Celovec, 26. januarja s. Po vsej Koroski je od včeraj dalje vse noč neprestano snežilo. Snežne množine so povzročile znatne zamude v prometu. Posebno vlakji iz Italije prihajajo na Korosko z velikimi zamudami.

Dunaj, 26. jan. g. Nove velike množine snega so povzročile danes močne ovire v prometu. Cestna železnica, ki je bila povsod prenapolnjena, je le s težavo vršila službo. Vsi avtomobili so bili neprestano najeti. Mestna občina je najela do 20.000 izrednih delavcev, da čistijo ceste. V glavnih ulicah je sneg že očiščen. Oblasti so tudi poskrbele za morebitne poplave in odredile, da se ojačijo nasipi, kar računata na poplave, ko se bodo pričele snežene množine tajati.

Praga, 26. januarja s. V noči od včeraj na danes je padlo po vseh delih republike, posebno pa na Češkem in Moravskem, zopet mnogo novega snega. Iz raznih krajev prihajajo vesti o zametih in nezdovah. V višje ležečih krajih je začelo zaradi prometnih težav primikanjati živeža. Velika je škoda, ki jo povzroči sneg pri divjačinah. Na severnem Češkem so približno na mnogih krajih srne prav v sredo mest. Po gozdovih le pokrilno mnogo divjačine. Na številnih avtomobilskih progah je bilo treba promet ustaviti. V Pragi je padlo danes 12 cm novega snega. V višjih krajih je zapadel sneg 20 cm visoko. Snežilo je ves dan nepretrgano. Temperature se drže stalno pod ničlo.

Praga, 26. jan. h. Danes je v mestu sneg brez prestanka. Sneg je dosegel tako višino in se nakopičil tako po ulicah, da je bilo treba v zadnjih dnevih mestni občini izdati skoraj pol milijona kron, vendar je po nekaterih ulicah promet še vedno nemogoč. V gorških predelih je ponekod ganele dva do tri in pol metra snega, zaradi česar so zveze z mesti prekinjene.

Budimpešta, 26. jan. g. Od včeraj dalje sneg v mestu in po provinci. Zaradi viharov

je so povsod nastali veliki zameti, ki pa časno še niso povzročili večjih prometnih ovir.

Rim, 26. januarja s. Iz severne Italije poročajo o velikih snežnih viharjih. V okolici Vidma je zapadlo 15 do 30 cm snega. V Lombardiji so deloma prekinjene telefonske in brzojavne zveze. Huden mraz je zavladal na južnem Tirolskem. V Pusterski dolini je padel termometer na 20 stopinj pod ničlo.

V Trstu brije silna burja, v Benetkah gojé zimski sport

Trst, 26. januarja g. V severni in srednji Italiji divjajo v zadnjih dveh dnevih veliki snežni viharji. Telefonske in brzojavne zveze so deloma pokrokovane. Železniške proge pa mestoma tako zasnežene, da le bilo treba promet ustaviti. Pri postaji Risano ne daleč od Vidma sta dva osebnih vlaka obtičala v snegu in jih ni bilo mogoče osvoboditi niti s plugi. Skoraj vsi prelazi v severni Italiji so tako zasneženi, da je promet preko njih nemogoč. V Trstu sneži že 48 ur brez prestanka. Obenem piha silna burja, ki je ustavila ves promet. V pristanišču počiva vse delo. Mednarodne brzovlake je treba pošiljati preko Podbrda, ker je proga preko Divače zasnežena. Lazurne v Benetkah so pokrite z debelo plav. ledu in na Lidu gojijo zimski sporte. Temperatura je padla povsod pod ničlo, v višje ležečih krajih pa celo na 10 do 12 stopinj pod ničlo.

Audijence na dvoru

Beograd, 26. jan. Tekom današnjega dne so bili sprejeti v audijenci na dvoru ministri predsednik general Pera Živković, zastopnik zunanjega ministra dr. Kumarić, bivši zastopnik zunanjega ministra dr. Ritić, Sumenković ter vel. župan sarsajevske oblasti dr. Nikola Nikolić.

Konec pakta z Italijo

Beograd, 26. januarja p. Z jutrišnjim dnem poteče definitivno prijateljski pakt z Italijo, ki je bil, kakor znan, o svrhu pogajanj za novočasno podaljšanje za pol leta. Ta tek je sedaj potekel, ne da bi bil dosežen sporazum. Vseled tega prijateljski pakt avtomatično izgubi nadaljnjo veljavo. Kolikor se doznava, so v teku pogajanja za sklenitev novega prijateljskega pakta, vendar pa na popolnoma novi osnovi. Za danes je bil o tem napovedan komunikativni zunanji ministarstva, ki pa do večera še ni bil znan.

Strokovni svet ministrstva javnih del

Beograd, 26. januarja p. V ministarstvu javnih del je bil imenovan strokovni svet v smislu člena 129 tradicijskega zakona. Za predsednika je imenovan pomočnik ministra javnih del Mihailo Knežević. Člani strokovnega sveta so glavniki raznih oddelkov ministarstva.

Važne spremembe v diplomaciji

Bora Jeftić imenovan za ministra dvora — Premeščenj in novo imenovani poslaniki

Beograd, 26. januarja p. Kralj je danes podpisal ukaz s katerim je imenovan za namestnika ministra trgovine dr. Mažuranić, ki je odpotoval v Pariz k podpisu trgovinske pogodbe s Francijo, minister za socialne politike dr. Mate Drinković Istčasno je bil podpisan ukaz, s katerim je imenovan za ministra dvora dosedanj poslanik na Dunaju in začasn vršilec dolžnosti ministra dvora Bora Jeftić. Bora Jeftić bo prihodnje dni odpotoval na Dunaj, da definitivno izroči svoje poslaniške posle svojem nasledniku Milanu Milojeviću, ki le z istim ukazom imenovan za poslanika na Dunaju, Milan Milojević je bil že svojetasno poslanik na Dunaju, a je svoje mesto odložil, ko je bil pri zadnjih

parlamentarnih volitvah izvoljen na demokratski listi za narodnega poslanca Dosedanji minister dvora Dragutin Janković je imenovan za poslanika v Madridu, dosedanj madridski poslanik dr. Smolčić pa za poslanika v Moskvi, Varšavski poslanik Jovan Milanović je s'avljen na razpoloženje Njegov naslednik še ni imenovan, zatrjuje pa se, da bo na to mesto prišel sedanj poslanik v Buenos Airesu Ivo Grigorović, za poslanika v Buenos Airesu pa bo imenovan bivši demokratski poslanec in minister javnih del dr. Grga Angelinović. Tudi v Washingtonu bodo izvršene izpremembe. Kakor se zatrjuje, bo imenovan za tamosnjega poslanika bivši namestnik zunanjega ministra dr. Ilija Sumenković.

Za odpravo novega rentnega davka

Spomenica centrale industrijskih korporacij finančnemu ministru

Beograd, 26. januarja p. Centrala industrijskih korporacij je posetila ministra financ ter mu izročila spomenico, nanašajočo na odpravo rentnega davka na hranilne vloge. Spomenica pravi med drugim: "Z uveljavljanjem novega zakona o neposrednih davkih je ukinita od sedaj veljavna oprostitve davka na rente zlasti v kolikor se tiče davka na obresti od hranilnih vlog. Od 1. januara se morajo po čl. 69 zakona o neposrednih davkih plačevati davki na rente tudi od obresti na hranilne vloge v katerikoli obliki, bodisi na hranilne knjižice, bodisi na tekoče račune pri denarnih zavodih. Te zakonske določbe bi odgovarjale razmeram države, ki

je bogata na kapitalu, ne odgovarja pa našim prilikam. Razmere, zaradi katerih so bile pred par leti sprejete določbe o oprostitvi davka od hranilnih vlog, se danes nikakor niso spremenile in še vedno obstoja potreba, da se ta oprostitve podaljša tudi za bodoče. Določbe novega davka na rente so zlasti neuzgodne za industrijska in trgovska podjetja, ker znaša davčna stopnja za obresti, ki jih plačajo ta podjetja, navadno 15 % z ozirom na te okolnosti prosijo centrala industrijskih korporacij finančnega ministra, da podaljša oprostitve davka na rente v smislu prejšnjih določb."

Povečanje našega izvoza v preteklem letu

Kljub zaostanku v prvem polletju je naš lanski izvoz i po množini i po vrednosti presegel predlanskega

Beograd, 26. januarja. Č. Naš izvoz je meseca decembra lani znašal 348.000 ton v vrednosti 570 milijonov dinarjev. V primeru z izvozom v mesecu decembru l. 1927 je izvoz meseca decembra l. 1928, nekoliko narasel, in sicer po količini 60 tisoč ton ali 21 odst. po vrednosti pa za 50 milijonov Din ali 7,7 odst. Celokupni izvoz v preteklem letu je znašal 4.527.000 ton v vrednosti

6.445 milijonov Din napram 4.251.000 tonam v vrednosti 6400 milijonov Din v l. 1927. Kakor je iz navedenega razvidno, se je naš skupni izvoz lani napram l. 1927 povečal po tonazi in po vrednosti, čeprav je še v polletju možno zaostajati. Po tonazi je povečal za 275.000 ton (6,2 odst.) po vrednosti pa za 44,6 milijona Din.

Mučen incident na opijski konferenci

Kitajski delegat očita evropskim velesilam, da iz politične in finančne špekulacije ovirajo pobijanje opijske strasti

Beograd, 26. januarja p. Ob zaključku opijske konference, ki zaseda v Ženevi pod predsedstvom našega stalnega delegata pri Društvu narodov g. Fotića je prišlo do mučnega incidenta. Kitajski delegat Vang, ki je med vsemi strokovnimi razpravami molčal, se je tik pred zaključkom konference iavlil k besedi in v daljšem govoru ostro napadal velesile, čes, da onemogočajo omejitev tihotapstva opija, ker sistematično širijo ta strup da bi na eni strani obogateli, na drugi strani pa čim prej zasuli Dajni Vzhod. Kitajska si že mnogo let prizadeva omejiti tako produkcijo kakor konsum tega strupa in je stavila tozadevno že nebroj konkretnih predlogov, za katere pa so ostale evropske velesile gluhe in so šle mirno preko njih. V imenu kitajske vlade zopet zahteva, naj se kar najbolj omeji produkcija opija v evropskih državah.

Govor kitajskega delegata je izzval v vseh krogih konference skrajno mučen vtis. Več delegatov je protestiralo pri predsedniku proti politični zlorabi tega popolnoma strokovnega foruma in stavilo zahtevo, da se politični del govora kitajskega delegata ne sprejme v zapisnik. Gospod Fotić je bil pooblaščen da v tem smislu vpliva na kitajskega delegata in doseže tozadevni sporazum.

Ženeva, 26. jan. (lo.) Na seji odbora Društva narodov za rešitev vprašanja opi-

ja, je prišlo do senzacionalnih razkritij o trgovini javnemu zdravju škodljivih tvarin. Nizozemska vlada je poročala o neki tovarni na Nizozemskem, ki je uvozila iz Švice velikanske količine morfina, heroina in kokaina ter jih pozneje razpečala potom dunajskih agentov na Daljnji Vzhod. Nizozemska vlada je tvornico zaprla, dunajski agente aretirala in izgnala. V raznih nizozemskih lukah so oblasti zaplenile velike količine teh drog. Angleški delegat sir Malcolm Delevingue je izjavil, da je uvozila omenjena nizozemska tvornica l. 1927 2 ton heroina in 1580 ton drugih drog ter jih prodajala po vsem svetu. Heroin, ki je prispel iz Basla, bi zadostoval za legitimno uporabo angleške države za celih 12 let, za ves svet bi zadostovala ta količina eno celo leto. Nizozemska vlada je uničila eno največjih sreuših neopustne trgovine z drogami in zadal trgovcem s tem blagom tako težak udarec, da si ne bodo tako hitro opomogli. V zvezi s tem je kitajski delegat izjavil, da ovirajo hrb bo kitajske vlade proti opiju v največji meri inozemski agenti, ki pod okriljem konzularne jurisdikcije prodajajo in razširjajo opij po celi kitajski državi. Odbor je sprejel resolucijo, v kateri povdarja, da je edino sredstvo proti trgovini z zdravju škodljivimi tvarinami omejitev njih produkcije.

Poravnalna pogodba med Nemčijo in Rusijo

Moskva, 26. jan. d. Nemški poslanik Dirksen in Litvinov sta podpisala nemško-rusko pogodbo za poravnava raznih sporov, ki velja za tri leta. Nova pogodba ima razen praktičnega tudi izredno velik političen pomen. Ta pogodba je prva poravnalna pogodba, ki je bila sklenjena med sovjetsko Unijo in meščansko vlado.

Pred zaključkom preiskave proti Tuki

Bratislava, 26. jan. g. Preiskovalni sodnik v Tukovi afuri je odpotoval v Ubersko Skalico, da ugotovi, kakšne so bile zveze dr. Tuke s separatističnim voditeljem Jehliškem. Sodičnik je baje ugotovil da je bil Tuka z Jehliškem v zelo tesnih odnosih. V Uberski Skalici je sodnik zaslišal dva odvetnika. Faktor zatrjuje, je zbrani material proti dr. Tuki tako obsežen, da bo razprava trajala gotovo nekaj dni.

Italijanski parnik v nevarnosti

Newyork, 26. januarja. (lo.) Tukanšni brezžična postaja je prejela klic na pomoč ki izhaja, kakor se domneva, od italijanskega parnika "Capovado". Parnik ima 4391 ton in plove 750 milj vzhodno otokov Bermudov.

Izvolitev predsednika nemškega centra

Berlin, 26. januarja. (be.) Za predsednika državnozbornske frakcije centra je bil izvoljen poslanec Stegerwald, ki je nato odložil predsedstvo krščansko - socialne delavske zveze.

Angleška industrija išče izvozne možnosti v Rusijo

London, 26. januarja. (be.) Kakor poročajo, odputujeta v kratkem v sovjetsko Rusijo dva ravnatelja industrijskih podjetij, da dženeta, kakie izvozne možnosti nudi Rusija za angleško strojno industrijo.

Penzija bivšemu predsedniku Hainischu

Dunaj, 26. januarja. (be.) Avstrijska skupščina je priznala bivšemu zveznemu predsedniku Hainischu letno častno penzijo od 12.000 šilingov.

Podržavljenja orivatnih železnic v Nemčiji

Berlin, 26. januarja. (be.) Včeraj so se držila v nemškem državnem zboru med državno vlado in zastopniki raznih dežel pogajanja za podržavljenje nemških železnic in pošte ter za odškodnino prejšnjim posestnikom. Državna vlada bo na temelju teh pogajanj v kratkem izdelala zakonski predlog in ga predložila kasneje novi skupščini.

70letnica bivšega cesarja Viljema

V skromnem gradiću Doorn na Nizozemskem obhaja danes 70 letnico svojega rojstva eden izmed bivših močnikov tega sveta — nekdanji nemški cesar Viljem II. Sicer poskušajo poedini pristaši starega režima na Norveškem proslaviti ta dan — toda to so sporadični poskusi, ki dokazujejo, da četudi monarhistična misel na Nemškem ni izumrla, je prav gotovo mrtva hohenzolernska dinastija in še posebej slava nekdanjega I. R. Viljema v izgnanstvu neguje rože, piše in sodi za svojo potrebo o svetovni politiki, razpravlja o naboženskih vprašanjih, igra na orgle, je silno pobožen se še vedno čuti cesarja, silno pazi na etiketo, se oblači v svoje razne sliane dvorske uniforme, spremlja od časa do časa kakšnega od svojih bivših udanih dvorjanikov, a je v ostalem miren in poslušen zakonski mozi svoje druge žene Hermine, vdove po princu Schönau-Carolath ki jo je poročil 1922 eno leto po smrti svoje soproge cesarice Avguste. In še vedno upa da bo nemški narod popravil smrtni greh da ga je poginjal s prestola in mu izkazal pravico. Če ne njemu pa njegovim sinovom odnosno potomcem.

Toda nemški narod le kakor vse ostali svet, z Vilhelmom in njegov rodbino že opravi. Reči se sme, da je Vilhelmova konfinkcija na Nizozemskem več kakor mila kazen za neizmerno gorje, ki ga je ta moč prizadejal človeštvu. Vilhelm II. je v kolikor se to more reči o poedincu, glavni povzročitelj svetovne vojne. Z njegovo intonizacijo na prestol je postala Nemčija ona agresivna sila, ki je z vso svojo politiko pripravljala atmosfero obče konflagracije ter je l. 1914. namerno in zavestno gnala evropske narode v pogubo. V nobeni drugi državi — pa niti v absolutistični Rusiji — ni vladar ni imel tako odločilne besede kakor cesar Vilhelm v predvomi le na videz demokratični in konstitucionalni Nemčiji in beseda kaiser je postala simbol modernega cesarstva. Črki I. R. Imperator rex, ki jih je pristavil Vilhelm vsakemu svojemu podpisu sta obeleževali s klasično enostavnostjo vso moč tega največjega a tudi zadnjega samoderžavca moderne dobe.

V silajni biografiji, ki jo je napisal o Vilhelmu nemški publicist E. Ludwiga je na klasičen način izklesan karakter zadnjega nemškega cesarja z ozirom na svetovnopolične posledice in na usodo naroda, kateremu je vladal. V Vilhelmu je bil personificiran vsenemški imperijalizem, pod Vilhelmovo vladno se je mogel ta imperijalizem razviti v oni opasni pokret, ki je koncem koncev pripeljal Evropo, t. j. njo tudi nemški narod v katastrofo.

Vilhelm je bil prvorojeni sin poznega cesarja Friderika, sina prvega nemškega cesarja Viljema, in angleške princesinje Viktorije, hčerke angleške kraljice. Prišel je pohabljen na svet, leva roka mu je ostala za vedno nerazvita in brezmočna, dve uri po rojstvu so mislili, da je dete mrtvorojeno. Duševno izredno globočen in nadaren je že v mladih letih kazal pretirano samozavest in gotove moralne defekte. Značilno je, da sta ga sovražila i oče i mati in baš te dni bodo objavljena zaupna pisma njegove matere, ki naravnost grozno sodi o svojem sinu ter ga že v mladih letih smatra za nesrečo naroda in države. Ko je po 100 dnevem cesarjevanju svojega očeta cesarja Friderika 15. junija 1888 stopil na prestol — že novembra 1887, ko je vladal še Viljem I., je pripravil proklamacijo za trenutek, ko postane cesar ter jo zaupno sporočil Bismarcku pod devizo: *Pariet muss werden!* je bil to pričetek osebnega režima, ki je polagoma vse velike in male odločitve koncentriral v rokah sicer nadarjenega, toda neuravnoteženega, premalo resnega in preveč samozavestnega vladarja, ki je mnogo vedel in znal a je bil povsod vendarle diletant. Ko se je po historičnem konfliktu otresel dolgotrajnega sodelovanja svojih prednikov in dotedanjega voditelja nemške znanje politike starega Bismarcka, je imel prosto pot. Priznati se mora, da je nemški narod v prvotnem podaniški pokorščini in brez kritike obdobju blesteče geste svojega impulzivnega cesarja pod Vilhelmovo vladavino materialno silno napredoval. V mladim cesarju pa se je od leta do leta bolj utrjevala zavest, da je od Boga predestiniran biti ne le poglavar nem državi temveč najvišja avtoriteta drugim narodom. Bolj in bolj je v njem dozorevala ideja da je Nemčija obdana od samih zavidnežev, ki ji strežejo po življenju in da je on poklican streliti sovražnike ter vse narode podvreči germanski nadmoči. In gradil si je najkrajnjo armado, ki jo je do takrat videl svet.

Tako postala Vilhelmova politika element nemira v Evropi, stalna opasnost za mirno sožitje narodov. Vilhelm razdere staro intimno zvezo med Rusijo in Nemčijo, on izkove nove grozeče konflikte s Francijo (Agadir), raztrga s historično brzojavko Krügerja a še mnogo boli s forsiranim nemškega oboroževanja na morju stare simpatije med Anglijo in Nemčijo, daje moralčno potuho Avstriji v njenih balkanskih načrtih. Povsod se bojuje njegove nepreračunljivosti in prilatelji miru ter mednarodne solidarnosti trepečejo pred premočnimi njegovimi prevzetnimi govori, v katerih tako razdila z nemško sahlo ter daje nauke vsemu svetu. Kdor hoče spoznati vso njegovo nebrzdanost in prevzetnost, mora čitati njegove opazke na robu diplomatskih dokumentov, ki so mu jih predlagali ministri. Te opazke so najstrašnejši dokazni material za njegovo osebno krivdo na izbruhu svetovne katastrofe.

Mirovna konferenca v Parizu je ugotovila krivdo in odgovornost Nemčije za izbruh svetovne vojne. Nemški politiki branijo svoj narod ter dokazujejo sokrivdno drugih. A izven diskusije je eno: ako bi Vilhelm ne bil hotel potem bi Avstrija ne bila napovedala vojne Srbiji, ako bi ne bil hotel ne bi prišlo do vojne z Rusijo, brez njegove volje bi ne izbruhnila evropska konflagracija. V juliju in avgustu 1914. je

držal Vilhelm usodo evropskih narodov v svojih rokah — a bil je že naprej odločen da zaneti svetovni požar. Ko je bil avstrijsko srbski diplomatski konflikt na višku in le dunajski nemški poslanik Tschirschky je menil, da je treba svetovni zorelim dunajskim diplomatom in generalom naj bodo pametni je napisal Vilhelm: »Tschirschky naj pusti te neumnosti! S Srbi se mora napraviti konec in to kmalu! In tako so njegovi diplomati gnali Avstrijo v konflikt da bi svojemu gospodarju pripravili »casus folderis« možnost pognati nemško armado na bojišče. Aktivno je Vilhelm vodil akcijo za sabotiranje vseh pomirjevalnih poskusov zapadnih velebil in je bil naivno prepričan da bo močeno Rusijo izolirati ter lo potolči. Pripušča se še možnost vojne s Francijo a za Anglijo je bil dolgo »siguren, da si ne bo »upala« kakor je potem med vojno zaničljivo zavračal vsako možnost, da bi mogli »amerikanski kramarji« postaviti kakršnokoli pomembno vredno vojsko na bojišče. Vilhelm je početnik zločina izvršenega nad nevtralnimi Belgiji, on je odgovoren za nečloveško grozovitost podmorske vojne.

Do skrajnosti je bil Vilhelm zavlekel vojno. Oprajoč se na mnoge velike uspehe nemških armad je postavil na neverjetnejšee vojne cilje in je sanjal z tem da postane gospodar sveta. Kakor je v juliju 1914 »sahotiral« sporazum, tako je v letu 1916 in 1917 sahotal mir — dokler ni nakopal Nemčiji katastrofo. ...

In ko so dozorevali sadovi njegove po kubne politike ko je nemška armada razpadla revolucija prevaranega naroda dvignila glavo, ko je Nemčija odmevala od gromkega krika: Proč z Vilhelmom in Hohenzollerni kaiser ni imel moralnega poguma izvaliti posledice. Še v zadnjem hipu je poskušal, da ostane vsaj še pruski kralj in se je pripravil da udari z zvestimi četami na lastni narod. Se le ko mu je Hindenburg povedal: »Veličanstvo, zvestih čet ni več!« je padel na kolena. Svetuilo mu: Beži, reši se! Vilhelm: nisem izdajalski kapitan, ki zapusti svojo oroženo ladjo! A uro pozneje je sedel v svojem dvornem vlakcu. Kličo sina in govori: Jutri se bom »odločil!« A ko pride drugo jutro sin ni očeta nikjer. Ponoči jo je v avtomobilu odkril oroti nizozemski granici 10. novembra dopoldne, potem ko so ga pustili 6 ur čakati pred pogranično zatvornico pri Amerongenju se sprelil hvišega vsemogočnega cesarja oddelek pogranične straže in Vilhelm I. R. le za vedno zapustil narod in državo in vojsko svojo.

Nikdar se ne bo vrnil. Prokletstvo njegovega naroda, prokletstvo človeštva ga spremlja na vseh njegovih poteh — on pa v pozni nedolžnega mučenika obhaja »zapelano ljudstvo« ki le njemu natovalilo, kar so do njegovega mnenja drugi zagrešili. Vedno bolj je pohožen in vedno bolj si domneva, da je sicer izgubil zemeljsko carstvo da na ga Bog še vedno šteje med svoje najimtimnejše prilatelje. Zdrav je, vest ga ne teži in tako upa, da bo preživel še vse invalide, ki so imeli čast krvaveti zanj in za njegovo slavo. ...

Berlin, 26. jan. a. »B. Z. am Mittag« poroča da prihajajo v Doorn vsak dan novi gostje in nove delegacije raznih organizacij, ki počejo zamuditi porave 70letnice bivšega cesarja Viljema. V okolici Doorna so skoraj vse sobe oddane za izredno visoke cene. Za dovažanje gostov je Viljem nadel 30 avtomobilov ter pomnožil osobe dvornega maršala. Uvedel je prečno poročevalsko službo, da skrbi za poročanje v listih in oddaja fotografije, ki oblegajo grad. Zadnjih par večerov je bil grad v Doornu stalno svečano razsvetljen.

Samozvancu Habibulahu gre slabo

Moskva, 26. januarja. Po vesteh iz Kabula sklepajo da se Habibulahu moč polagoma ruši. Zrušena plemena so premagala njegove čete in jih prisilila da so se umaknile 17 km vzhodno od Kabula. Plemena, ki sovražijo Habibulaha in ki jih vodi Ali Ahmed Kan se bližajo od severa. Kabula Habibulahuve čete so imele velike izgube. Kakor se zdi, bo Kabul v kratkem padel v roke njegovim nasprotnikom. Člani angleškega poslanstva in ostali izomenci v Kabulu nameravajo mesto zapustiti.

Amerika noče predsedstva v komisiji strokovnjakov

New York, 26. januarja. Oven Young je prošni reparacijskega agenta Parkera Gilberta, naj sponori zaveznikom in nemški vladi, da on in Morgan ne moreta prevzeti ponujenega predsedstva v odboru strokovnjakov. Oba strokovnjaka sta se temu mestu odrekla na izrecno željo predsednika Coolidgea. Coolidge se hlebi bolji da bi zavezniki vlade stavili ameriški vladi zahteve za zmanjšanje svojih dolgov, ako bi odbor strokovnjakov pod predsedstvom Američana sklenil, da se nemška reparacijska plačila znižajo.

Hripa v Pragi

Praga, 26. januarja. Hripa divja v Pragi precej na gosto, vendar do sedaj ni bilo težjih primerov. Kakor ugotavljajo v zadnjih dnevih, se ni popustila.

Proti odgoditvi bolgarskih reparacij

Bukarešta, 26. januarja. »Adeversu« poroča, da je grški ministri predsednik Venizelos podvel pri rumunski vladi korake, naj bi skupno a Orčevo nastopila pri reparacijski komisiji proti temu, da bi bila odgodena reparacijska izplačila Bolgariji.

Letalska nesreča

Ateze, 26. januarja. (lo.) V bližini otoka Krfa se je ponesrečilo letalo ki je opravljalo službo med Pirejem in Brindisiem. Od posadke sta bila ubita dva moža. Pilot in neki potnik sta ranjena.

Hripa v Beogradu

Beograd, 26. januarja. Zvirati širjenja hripa so prepovedane vse tujerazne svetovne preklave po orah v Beogradu. Večina šol je zaprtih ker je obhale nad polovico učencev. Bolezen je doslej najhujša značaja in smrtnih slučajev še ni bilo.

Dr. Majaron častni doktor naše univerze

Univerzitetni svet ljubljanske univerze je na predlog tehniške fakultete soglasno sklenil podeliti predsedniku od-

vetniške zbornice dr. Danila Majaronu doktorat rerum technicarum honoris causa. Slovesna promocija se bo izvršila najbrž meseca februarja.

Dr. Danilo Majaron je s tem izrednim odlikovanjem postal prvi častni doktor ljubljanske univerze. Vsa javnost bo sprejela vest o tem odlikovanju z odkritim zadoščenjem — saj velja možu, ki je vodil z izredno energijo, požrtvovalnostjo in sposobnostjo pripravljala dela za ustanovitve naše univerze, katere desetletnico bomo letos obhajali.

Princ Tomislav pokrovitelj JM

Jugoslovenska Matica v Ljubljani je prejela včeraj od osrednjega odbora v Beogradu obvestilo, da je postal princ Tomislav, drugi sin kralja Aleksandra, pokrovitelj JM. S tem je Jugoslovenski Matici izkazano lepo priznanje za njeno nacionalno in humano delo.

Nemška stranka uradno razpuščena

Novi Sad, 26. januarja p. Danes popoldne je policijska oblast uradno razpustila tukajšnje vodstvo nemške stranke. Policijski organi so dostavili predsedniku nemške stranke dr. Kraftu odlok notranjega ministrstva, s katerim je stranka razpuščena po čl. 3. za člena o zaščiti države. Po popisu imovine, ki obstoja samo iz tajnega inventarja, so bili prostori stranke zapečateni.

Uradna likvidacija oblastnih strankarskih organizacij v Ljubljani

Policijski svetnik g. Avgust Del Linc se je v spremstvu detektiva g. Ivana Dobravca javil danes točno ob 16.25 v bivšem tajništvu SDS kjer je pričel bivešemu glavnemu tajniku g. dr. Rapetu odlok policijskega direktorja, ki z ozirom na razpust stranke dr. Rapeta vabi, da omogoči njegovemu odposlancu g. policijskemu svetniku Avgustu Del Lincu popis celokupne imovine naslovljene organizacije, da mu izroči ves denar v gotovini in v vrednostnih papirjih proti potrdilu, nadalje, da mu izroči vso ostalo premoženje in nepremakljive imovine organizacije na čuvanje pod zakonito odgovornostjo skrbnika, ki ga bo v sporazumu s predstavnikom stranke doleči.

Nato je g. dr. Rape odprl vrata sobe, kjer se je nahajalo popreje tajništvo SDS. Izročil je odposlanca oblasti štampiljke razpuščene SDS s tem je bila uradna likvidacija bivšega tajništva in oblastnega odbora SDS izvršena.

Odposlanca policije direktorja sta nato izvršila sekvenciacijo tudi pri tajništvu obeh odborov Socijalistične stranke in radikalne stranke.

Razpust političnih organizacij v Šibeniku

Šibenik, 26. januarja. Danes so bile razpuščene tukajšnje organizacije radikalne, samostojne, demokratične in zemljoradniške stranke v Šibeniku ter v vsem okraju Organizacije HSS in HPS so bile razpuščene. Včeraj Hrvaška federalistična stranka in demokratiška stranka nista imeli tukaj nobenih svojih organizacij.

Pred justifikacijo Prpičeve tolpe

Zagreb, 26. jan. n. Danes je prispela iz Beograda rešitev ministrstva pravde, v kateri je Nj. Vel. kralj pomislil dva ne smrt obsodena člana Prpičeve tolpe. Eksekucija drugih obsodencev bo izvršena v ponedeljek ob 5 zjutraj.

Podpore trgovskim akademijam

Beograd, 26. januarja. g. Minister za trgovino in industrijo dr. Zeimljevič Mažuranić je podpisal odlok o podporah trgovskim akademijam za nabavo šolskih potrebščin. Tako imajo na nabavo šolskih potrebščin v Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani po 10.000 Din. v Splitu Osijeku in Noriboru po 7000 Din. v Dubrovniku, Sušaku in Brekemu po 4500 Din. Razen tega so dovoljene podpore od 5000 do 10.000 Din. spameznim trgovskim akademijam v Vojvodini.

Prepovedana radikalna zabava v Novem Sadu

Novi Sad, 26. januarja. Po običaju je bivša radikalna stranka v Vojvodini prišla vila za dan Treh Jerarjev zabavo radikalne stranke v prostorih hotela »Sloboda«. Danes pa je policija prepovedala to zabavo z ulemeljivjo, da radikalna stranka ne obstoji več in da zaradi tega ne more priti-jati zabav.

Naloga novega režima

Zagreb, 26. januarja. »Novosti« objavljajo na čelu lista od informirane strani iz Beograda članek pod naslovom »Kakšna je naloga novega režima v državi?«. Članek pravi:

»Sedanj režim ni noben »režim preganjanja«, čeprav so morda bili tudi posamezniki v posameznih strankah, ki so mislili, balji se ali upali, da bo ta režim v glavnem kakor prejšnji in da bo favoriziral kako stranko ali več izmed njih na račun drugih, o čemer se bodo kmalu prepričali, da ni tako. To dokazuje razpust vseh političnih strank brez razlike imena in programa. Nova vlada torej ne pozna več strank temveč samo državljane in sicer enako pravne. Ta enako! napram vsem ima biti najhujša nota novega režima, ki ni došel, da preganja tega ali onega, temveč da napravi konec dosedanjim strankarskim gozdom in preganjanjem. Novi režim ima torej misliti, da državljane poznane z zlorabo oblasti in s »strankarskim terorjem« v različne fronte, osvoboditi strankarskih okovov in tako zoper spravi do veljave razum in možnane pravo in objektivno presojanje ter ocenjevanje resničnih narodnih in državnih interesov.

Ako so zakoni, proglašeni od novega režima, ostr. in strogi so taki, ker mora biti novi režim pripravljen na vsak slučaj in ne zato da jih oblasti uporabljajo, čeprav ne bi bili potrebni. Ta režim je bil izzvan po nesposobnosti strank in dosedanje parlamenta in strankarskih vlad, kajetihi nesposobnost je bila toliko, da le vso državo dovedla v politični in gospodarski kaos. On mora torej biti oborožen s strogi zakonskimi čvobčami, toda teh določb ne bo uporabljal, dokler zanje ne bo potrebe.

Novi režim ima uvesti red in zakonitost, omogočiti in zagotoviti urejeno in razumno delo, kar vse zahteva v svojem lastnem interesu velika večina naroda. To je za sedaj glavna naloga režima.

Gospodarski krogi in naše samouprave

Iz razgovora z inž. Sukletom

Kakor smo poročali, se je v vredo zglasila pri ljubljanskem velikem županu deputacija ljubljanskih gospodarskih organizacij, ki mu je obrazložila svoje stališče glede provizorične kreditne samouprave ter glede nameranih sprememb v socijalni zakonodaji.

Naš urednik je imel včeraj priložnost govoriti z glavnim tajnikom Zveze industrijev g. inž. Milanom Sukletom, ki je takole obrazložil stališče deputacije:

»Gospodarstvo je bilo vsa leta zastopljeno tako v zakonodaji, kakor v avtonomnih zastopstvih in to škodo je treba nekako popraviti. Slovensko gospodarstvo je z velikim zadoščenjem pozdravilo modro odločitev Nj. Vel. kralja in proklamaciji 6. januarja. Ta proklamacija nam daje jamstvo, da se bodo državne ustanove preuredile na način, ki bo ustrezal splošnim narodnim potrebam in državnim koristim in da se bodo zlasti tudi pri preureditvi samoupravnih ustanov upoštevale težnje in potrebe gospodarskih slojev s primerno reformo volilnih zakonov.

Gospodarstvo mestne občine Ljubljane se nahaja v težkem položaju, iz katerega se ni videti povoljnega izhoda. Da se spravi mestno gospodarstvo v red in da se občinska bremena pravilno in racionalno porazdelijo na mestno prebivalstvo, je nujno potrebno, sodeleovanje gospodarskih slojev v občinski upravi. Gospodarski sloji smatrajo za pravilno in v interesu mesta potrebno, da se vzame večina nove občinske uprave iz njihovih vrst.

Proti vzpostavitvi dosedanjega občinskega sveta kot svetova komisariju imamo ta argument, da se mora že danes postaviti tak občinski svet, ki bo po svoji sestavi vsaj približno v skladu z morebitnim bodočim občinskim svetom, izvoljenim na podlagi novega volilnega reda.

Po novem zakonu vodijo vse posle dosedanih oblastnih odborov komisariji, ki jih nadzorujejo veliki župani. Po našem mnenju je potrebno, da se ta določba zakona dopolni v tem smislu, da se komisarijem oblasti prideli sodegovorni svetovi. Obe slovenski oblasti imata obsežen delokrog, razpolagata pa je z razmeroma mladimi in neizkušenimi uradniki. Tem nujneje je, da pri sklepih o važnih zadevah odločujejo izkušeni gospodarski strokovnjaki. Zaradi tega smo predlagali preko velikega župana, da se komisarijem ljubljanske in mariborske oblasti dodeli svet, v katerega naj se pozovejo zastopniki gospodarskih slojev.

Nadejamo se, da je ta naša akcija še pravočasna in da se bo upeštevati naši predlogi, katerih upravičenosti se ne more zanikati. Oblastna samouprava je v Sloveniji po tradiciji bivših deželnih odborov toliko izgrajena, da se je brez znatne škode ne more ukiniti. V ostalih delih države so oblastne samouprave nekaj novega in se še niso ukoreninile v gospodarstvu oblasti. Zato pa moramo zahtevati neko izjemno stališče, to je, da se omogoči nadaljevanje že započetihi poslov, zlasti javnih gradbenih del in kmetskih podpornih akcij, a vse to objektivno in pravično.

Svoje predloge nameravamo gospodarske organizacije sporočiti po posebni deputaciji notranjemu ministru.

Glede napadov, češ da so gospodarski krogi proti socijalni zakonodaji, je inž. Suklje končno izjavil, da slovenski gospodarski krogi in zlasti tudi industriji niso nasprotni delavstvu in socijalni zakonodaji, so pa nekatere točke v tej zakonodaji, ki se brez škode lahko popravijo. Industriji zahtevajo le gotove spremembe v določbah z.kona o zavarovanju delavcev, ki pa niso antisocijalne. Industrija ima interese, da tem, da je delavstvo zavarovano za bolezni in nezgode, in bi pozdravila, če bi se čim prej uvedlo zavarovanje za starost in onemoglost.

Kakor želimo, bo deputacija gospodarskih krogov iz Ljubljane v tork sprejeta od notranjega ministra g. Žukovića.

Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani

Snoči se je vršil v društvenih prostorih v Kazini ustanovni občni zbor Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani. Zbora se je udeležilo mnogo v Ljubljani bivajočih rezervnih oficirjev mnogi so pa poslali pismene prijavne. Zbor je vodil gosp. dr. Zirovnik, ki je uvodoma pozdravil navzoče in izrazil željo, da bi nova organizacija rezervnih oficirjev uspešno delovala v dosegu svojih vzvišenih ciljev. Prešel je takoj na dnevni red in prečital 32 členov obsegajoča pravila, ki so bila soglasno sprejeta. S tem je bila Zveza ustanovljena. Predsedujoči je predlagal, naj Zveza odpošlje udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno brzojavko vojnomu ministru. Zbor je predlog soglasno sprejel.

Sledile so volitve uprave, v katero so bili izvoljeni gg.: ing. Ladislav Bevc, Elin B. Že. Vladimir Janušič, Aleksander K. Kuharič, Rudolf Pleskovič, Milan Sterlekar, dr. Leopold Vičar, Josip Zupančič in dr. Janko Zirovnik kot član. France Ahčin, Janko Jarec, Mihael Majcen in ing. Ciril Pirc pa kot namestniki. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg.: Matko Brnčič, Riko Jug, Maks D. D. tišek in dr. Rudolf Sajovic kot član. ter ing. Leo Mencinger in Avgust Perot kot namestnika.

Pri slučajnih občni zbor sprejme sledečo resolucijo:

Zbor je mnenja, da enotnost vojske zahteva tudi enotnost organizacije rezervnih oficirjev. Zato upa, da se bodo v kratkem pomirili duhovi in v doglednem času omogočilo združenje vseh organizacij rezervnih oficirjev v državi v enotno organizacijo. V ta namen narača upravi, da ne zamudi nobene prilike, ki se ji nudi v tem cilju in po potrebi skliče izredni zbor, ki naj o podrobnostih sklepa.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

S tem je bil ustanovni občni zbor zaključen in uprava se je takoj konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen gosp. dr. Janko Zirovnik, za podpredsednika Milan Sterlekar, za celjskega podpredsednika dr. Leopold Vičar, za blagajnika Aleksander Kuharič, za tajnika pa Elin B. Žek. Predsednik nadzornega odbora je g. Riko Jug.

Predsednik se je ob zaključku v imenu uprave iskreno poslovil od bivšega predsednika ljubljanskega pododbora ing. Bevc, ki je odločeval snoči ob 20 na svoje novo službeno mesto v Novi Sad. Izrazil je v imenu uprave in članske iskreno željo, da bi se gosp. Bevc čim prej vrnil in zavezal v organizaciji predsedniško mesto. Obenem je pozval člane uprave, da se na kolovozno osebno poslove od svojega priljubljenega tovariša. Pozivu so se vsi rade volje odzvali.

Kralju Aleksandru je bila odposlana naslednja brzojavka:

Nj. Vel. kralju Aleksandru prvemu — Beograd. — Rezervni oficirji, štrani danes na ustanovnem zboru Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, izražajo Vašemu Veličanstvu in Vašemu visokemu domu najglobljo vdano in neomajno zvestobo. — Dr. Janko Zirovnik, predsednik.

Brzojavka, poslana ministru vojske, se glasi:

Ministru vojske in mornarice gosp. armijskemu generalu Slevanu Hadžiću — Beograd. Rezervni oficirji, zbrani danes na ustanovnem zboru Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, Vam izražajo svoje globoko spoštovanje in sporočajo udane pozdrave. — Dr. Janko Zirovnik, predsednik.

O agrarni reformi v Sloveniji

Iz krogov agrarnih interesentov nam pišejo: Izvedba agrarne reforme se je zaustavila in je v pravem oziru obvisela v zraku. Zemlja, ki so jo prejeli agrarni interesi v zakup pred leti, je ostala sicer večinoma še v rokah agrarnih interesentov, toda lastniško vprašanje pravno še ni urejeno. Zato so pretekli jesen sklenili agrarni interesi osnovati svojo intereso organizacijo društvo, katerega pravila so predložili oblasti v odobrenje. Pravičar sicer še niso potrjena, toda organizacija je potrebna, ker imajo tudi tisti veleposestniki, ki so bili po agrarni reformi prizadeji, svojo skupno organizacijo. Nekateri veleposestniki pa mislijo, da je sedaj prišel ugoden čas, da se že započeto agrarno reformo v Sloveniji, enostransko likvidira. Ti razpošiljajo neko okrožnico vabilom na sestanke, ki bo menda 29. t. m. v Ljubljani. V osnutku novih društvenih pravil naglašajo, da je agrarna reforma v Sloveniji sploh nepotrebna in da ni za agrarne interese in dobrovolje v Sloveniji zemlje na razpolago. Zlasti pa naglašajo, da morajo ostati, menda v interesu lova, zlasti vsa gozdna veleposestva nedotaknjena od agrarne reforme. Zna nam je, kako se je poljedelska zemlja skušala odtegniti agrarnim interesentom s umetnim nasajevanjem smrek, a spremijanjem močvar v bayerje itd. Nova organizacija, a teh nepomirljivih veleposestnikov se bo imenovala baje »Letni agrar v Sloveniji«. Tako bomo imeli poleg že obstoječe organizacije veleposestnikov »Njiva«, še to novo organizacijo.

Mi agrarni interesi smatramo agrarno reformo za petečo socijalno vprašanje, ki bi se najbolje in najhitreje rešilo sporazumno. Nova organizacija »Lesni agrar v Sloveniji« pa noče, kakor govori njihova okrožnica, o tem nič slišati. Mi agrarni interesi bomo pazno zasledovali njeno delovanje, v prepričanju, da se bo to važno socijalno vprašanje rešilo v smislu Nj. Veličanstva, ki je proglasil, da bodi zemlja v prvi vrsti onega, ki jo sam tudi res obdeluje.

Zahvaljujemo se cenjenu uredništvu za objavo teh vrstic že vnaprej.

Agrarni interesi.

Hinelski trg

Zatec, 26. januarja. B tendenca je bila ves teden mirna. V Zatecu je bil do vno dosežen promet 30 do 60 meterskih stotov. Na deželi je bilo v preteklem tednu prodanih okoli 500 do 600 stotov po 40 kg. Kupci so bili večinoma izomzemci. Cene so znašale od 1425 do 1700 Kč za 50 kg. V Zatecu je bilo do danes skupno markecena 95.300 stotov žateškega hmelja letošnje setve.